

ISO 14064 – Sera Gazı Emisyonları ve Azaltımlarının Yönetimi Standardı

1. Genel Tanım

ISO 14064, sera gazı emisyonlarının ölçülmesi, raporlanması ve doğrulanması için uluslararası kabul görmüş bir standart setidir.

Amaç, işletmelerin **karbon ayak izini şeffaf, doğru ve karşılaştırılabilir** şekilde yönetebilmesini sağlamaktır.

Bu standart, **ISO 14000 Çevre Yönetim Sistemi Ailesi**'nin bir parçasıdır ve özellikle iklim değişikliğiyle mücadelede kullanılan en önemli araçlardan biridir.

Hem **gönüllü karbon yönetimi** hem de **yasal düzenlemelere uyum** için uygulanır.

2. Standart Yapısı

ISO 14064 üç ana bölümden oluşur:

1. **ISO 14064-1** – Kuruluş Seviyesinde

- Kurumların sera gazı emisyonlarını ve giderimlerini **ölçme, raporlama ve yönetme** esaslarını belirler.
- Örneğin bir fabrikanın Scope 1, Scope 2 ve opsiyonel Scope 3 emisyonlarını hesaplama.

3. Amaç ve Faydalar

- **Şeffaflık:** Karbon ayak izi verilerinin güvenilir ve uluslararası standartlarda raporlanması.
 - **Hedef Belirleme:** Bilim temelli hedefler (SBTi vb.) koymak için sağlam veri altyapısı.
 - **Yatırımcı Güveni:** ESG raporlamasında (Çevresel, Sosyal, Yönetişim) güvenilir veri sağlamak.
 - **Uyum Kolaylığı:** SKDM (Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması), TSRS (Türkiye Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları), AB CSRD gibi düzenlemelere uyum sürecini kolaylaştırmak.
 - **Karbon Azaltım Projeleri:** Karbon kredisi üretmek ve ticarete konu etmek için gerekli altyapıyı oluşturmak.
-

4. Kapsam ve Uygulama Alanları

ISO 14064 her sektörde uygulanabilir. Özellikle:

- Sanayi ve üretim tesisleri
- Enerji üretim şirketleri
- Lojistik ve ulaşım firmaları
- Tarım ve gıda sektörü
- Belediyeler ve kamu kurumları

Türkiye’de ise **SKDM, TSRS** ve **yaklaşan ulusal ETS** kapsamında faaliyet gösteren şirketlerin bu standarda uyumu hızla artmaktadır.

5. Türkiye’de Durum ve Bağlantılı Düzenlemeler

- **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı** 2015’ten beri “Sera Gazı Emisyonlarının İzlenmesi, Raporlanması ve Doğrulması” (MRV) yönetmeliğini yürütüyor.
 - ISO 14064, bu yasal MRV süreci ile **tam uyumlu** çalışır, hatta uluslararası karbon piyasalarında tanınması sayesinde ihracatçılar için ekstra güvence sağlar.
 - TSRS raporlamasında iklim verilerinin güvenilirliği için ISO 14064 tabanlı metodolojiler önerilmektedir.
 - SKDM kapsamında AB’ye ihracat yapan firmalar, ISO 14064 doğrulaması ile **emisyon verilerinin kabul edilebilirliğini** artırabilir.
-

6. Sertifikasyon Süreci (Adım Adım)

1. Hazırlık ve Kapsam Belirleme

- Hangi faaliyetlerin, tesislerin, süreçlerin emisyon hesabına dahil edileceği belirlenir.

2. Veri Toplama ve Hesaplama

- Yakıt tüketimi, elektrik kullanımı, proses emisyonları vb. ölçülür.
- IPCC ve ISO metodolojileri ile ton CO₂e (karbon eşdeğeri) olarak hesaplanır.

3. Raporlama

- ISO 14064-1 veya 14064-2 formatında rapor hazırlanır.

4. Bağımsız Doğrulama

- ISO 14064-3 kapsamında akredite doğrulayıcı kuruluş tarafından denetlenir.

5. Sertifika ve Sürekli İyileştirme

- Sertifika alınır ve her yıl veri güncellemesi yapılır.

7. Şirketler İçin Stratejik Faydalar

- **İhracat Güvencesi:** AB pazarında SKDM nedeniyle veri kabulü kolaylaşır.
- **Karbon Maliyeti Azaltımı:** Emisyon azaltımı sayesinde ETS veya SKDM ödemeleri düşer.
- **Marka İtibarı:** ESG ve sürdürülebilirlik raporlarında güvenilir veri sağlanır.
- **Yatırım Çekme:** Yeşil finansman, karbon kredisi satışı gibi fırsatlar açılır.

Sonuç:

ISO 14064, sadece bir **çevre yönetim standardı** değil, aynı zamanda **yeşil dönüşümün teknik altyapısını** sağlayan kritik bir araçtır. Türkiye’de ihracat yapan, karbon fiyatlandırma riskine maruz kalan veya sürdürülebilirlik yatırımlarına yönelen her kuruluşun bu standardı uygulaması stratejik bir gerekliliktir.